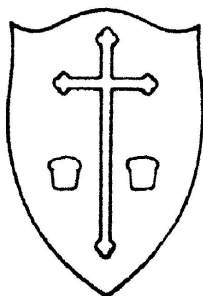


Tredje söndagen i Advent

g a u d e t e



Epistel 1 Kor 4: 1-5, Evangelium Matt 11: 2-10.

Predikan av Ingemar Andersson, LFS

Herrens vägröjare – Johannes i fängelse

På första Advent kommer Kristus med nådens budskap, med ett nådens år till sin kyrka och församling. Han kommer i enkelhet och fattigdom, ridande på ett åsneförl. Men han är den Rättfärdige och Segerrike (Sak 9) och han för med sig de största rikedomar, frälsning och salighet.

På andra Advent firar vi Jesu ankomst i en annan bemärkelse – när Jesus på den yttersta dagen kommer tillbaka. Då kommer han inte i oansenlighet och ringhet. Då träder han fram i ära och härlighet, uppenbart för alla – inte på ett åsneförl utan på himmelens skyar kommer han och med honom alla heliga änglar. Och då skall också hans rike, vars härlighet här är fördold, träda fram i härlighet som han själv.

Jesu första ankomst, tiden innan han trädde fram i offentligheten, skulle beredas av Herrens vägröjare, och på tredje Advent handlar evangeliet om just denne vägröjare.

Profeten Malakis stämna hade tystnat. Allvarsamt hade han talat om föraktet för Herren, om prästernas synd och folkets ohörsamhet och trolöshet. Och han avslutar sin bok med profetiorna om Herrens domedag, då skillnaden mellan dem som tjänar Gud och dem som inte tjänar honom skall bli uppenbara. Mörka är framtidsutsikterna för dem som föraktar Herren, men för dem som fruktar hans namn skall Rättfärdighetens sol gå upp med salighet under sina vingar.

Men innan detta sker, säger Malaki, skall en som kallas "profeten Elia", en Herrens vägröjare, komma.

Och så tystnar profettrösterna i Israel. Fyrahundra år hinner gå utan att någon träder fram med en profeta från Herren. Har Herren glömt sina löften? "Skall du för alltid vara vred på oss?" frågar de trogna i Israel. "Förr var du nådig mot ditt land... Du förlät ditt folks missgärning, du övertäckte alla dess synd... Herre, låt oss se din nåd och ge oss din frälsning." - "O, att du lät himlen rämna och kom hit ner..." (Psalt. 85, Jes. 64).

Men så en dag sprider sig ett rykte över landet: En profet har trätt fram i Israel. Han kommer från öknen. Han går klädd i kamelhår och han livnär sig på gräshoppor och vildhonung och han går omkring i hela trakten av Jordan och predikar omvändelsens dop till syndernas förlåtelse.

Vem är han? Är han Elia? Är han profeten? Är han Messias? Frågorna hopar sig och Johannes svarar. Han är inte Messias. Han är bara en ropandes röst. Men efter honom, ja, mitt ibland dem, står en som de inte känner och som i jämförelse med Johannes står så högt i rang och värdighet, att Johannes inte är värdig ens att befatta sig med remmarna på hans sandaler.

Jesus betygar om Johannes att han är den Elias som profeten Malaki hade talat om. "Ja, det säger jag er: Han är ännu mer än en profet. Det är om honom det står skrivet: *Se, jag sänder min budbärare framför dig, och han skall bereda vägen för dig.*" Och Jesus säger att bland människor finns ingen av kvinna född som är större än Johannes Döparen. Han är budbäraren, som skall bereda vägen till syndares hjärtan för Jesus, syndares Frälsare.

Och Johannes predikar och bereder Herrens väg. Guds heliga lag förkunnas utan prutmän för åhörarna. Över hög som låg faller domen: - Ni huggormsyngel, vem har inbillat er att ni skall kunna fly undan den kommande vredesdomen? Bär då sådan frukt som tillhör omvändelsen och tro inte att ni kan förlita er på att ni hör till Abrahams folk...

Men efter lagen predikas evangelium: - Se Guds Lamm, som tar bort världens synd!

Men när Johannes vågar bestraffa landets höge ledare för hans syndiga leverne, hamnar han i fängelse.

Hur kunde Gud tillåta detta? Borde inte en sådan förkunnare ha fått vara fri och predika? Nu blev hans verksamhetstid kort och så underligt skulle hans liv sluta, att han på en ond kvinnas begäran skulle bli halshuggen.

Guds ord lär oss, att Herrens tankar inte är våra tankar och hans vägar inte våra vägar. Nej, som himlen är högre än jorden, så är Guds tankar och vägar högre än våra (Jes. 55). Han ser längre än vi och det finns alltid en avsikt med hans handlande: han vill människors eviga bästa.

När vägen, som min Gud mig leder

Syns gåtfull, underlig och svår,

När all min önskan mig bereder

Blott sviket hopp och mången tår,

När tung och dyster dagen svinner

Och till mig kval och smärta för.

Om sanningen jag då mig minner,

Att aldrig Gud ett misstag gör.

När inför varje olöst gåta

Jag bävande, förtvivlad står,

Och hjärtat ymnigt måste gråta,

Då jag Guds kärlek ej förstår,

Då måste jag ,trots allt som sårar,

Dock följa med, dit Han mig för,

Och säga, fastän under tårar,

Att aldrig Gud ett misstag gör.

(Lova Herren nr. 485)

Vår text talar om tiden när Johannes hade blivit satt i fängelse. Där fick han höra talas om Kristi gärningar. Och så sände han sina lärjungar, som fanns hos honom, till Jesus med en fråga: "Är du den som skulle komma, eller skall vi vänta på någon annan?"

Jesus svarar på frågan med att hänvisa till vad profeterna sagt om Messias/Kristus: "Gå och berätta för Johannes vad ni hör och ser: Blinda får sin syn, lama går, spetälska blir rena, döva hör och för fattiga predikas glädjens

budskap. Och salig är den som inte tar anstöt av mig."

Johannes Döparen kände Skriften. Han kände profetierna om Kristus och han visste att Jesus var Messias/Kristus. Han hade som ingen annan vittnat om Jesus och pekade ut honom som Guds Lamm, som tar bort världens synd. Men för Johannes Döparens lärjungar blev detta en predikan grundad i profeternas vittnesbörd om Messias:

"Den dagen skall de döva höra bokens ord och de blindas ögon se ur dunkel och mörker. De ödmjuka skall få allt större glädje i HERREN, de fattigaste bland människor skall fröjda sig i Israels Helige..."

"Då skall de blindas ögon öppnas och de dövas öron upplåtas. Den lame skall hoppa som en hjort, den stummes tunga skall jubla."

"Herrens, HERRENS Ande är över mig, ty HERREN har smort mig till att predika glädjens budskap för de ödmjuka. Han har sänt mig att förbinda dem som har ett förkrossat hjärta, att ropa ut frihet för de fångna och befrielse för de bundna..." (Jes. 29, 35, 61).

"Är du den som skulle komma, eller skall vi vänta på någon annan?" Någon annan Jesus skall vi inte vänta på eller söka efter. Människor har gått och går många krokvägar i sitt sökande efter frälsning. Kännetecknande för såväl religioner som människomeningar är människans strävanden att nå Gud. Riktningen går nerifrån och uppåt. Människan vill med sina gärningar blidka gudarna, förtjäna frälsningen, köpa sig en plats i himlen.

Men i sann kristendom är riktningen den omvända: Gud är den som kommer med frälsningen till ett människosläkte som gått vilse i tidens mörker och satans vildmarker. Han sände sin Son till att "Strida, Lida Dödens smärta, Att vårt hjärta Frid må vinna Och en öppnad himmel finna". Jesus är den som skulle komma, den som Gud i sin kärlek till världen sände till vår frälsning, för att var och en som tror på honom inte skall gå förlorad utan få evigt liv.

Så är Jesus trons föremål, han och ingen annan. Utan gärningar, fritt och för intet, av nåd, erbjuds syndare salighet genom tron på Jesus.

"Någon annan grund kan ingen lägga än den som är lagd, Jesus Kristus" (1 Kor.3:11). "Hos ingen annan finns frälsningen. Inte heller finns det under himmelen något annat namn, som givits åt människor, genom vilket vi blir frälsta" (Apg. 4:12).

Det har rått och råder ganska delade meningar om skälet till att Johannes sände sina lärjungar till Jesus med frågan om vem han var. En vanlig tolkning i vårt århundrade är, att Johannes i sitt mörka fångelse började tvivla på det han själv förut så frimodigt vittnat om, så att han i andligt mörker behövde få sin tro stärkt genom ett bud till Jesus.

Det är visst möjligt att Johannes, lika väl som en sådan frimodig troshjälte som Elia, skulle kunna hamna i andlig nöd och anfäktelse. Elia, som vågade stå ensam mot horden av avgudaprofeter på berget Karmel, förlorade all frimodighet när drottning Isebel svor på att låta döda honom. Han flydde långt ut i öknen och alldeles uppgiven trodde han att han var den enda kvar som tillbad Israels Gud.

Och visst skulle detsamma kunna ha hänt Johannes, att mörkret sänkt sig så över hans själ och sinne, att han nu behövde få en försäkran om att Jesus verkligen var Messias, den utlovade Frälsaren. Men något besynnerligt är det om Johannes, när han i fångelset hör talas om Kristi gärningar, då skulle ansättas av tvivel. Skulle han än förut ha hamnat i andligt mörker i sin fångelsehåla, så borde väl beskedet om de messianska tecknen ha styrkt honom i tron. Det Johannes fick höra var ju bara en bekräftelse på vad Johannes själv predikat om Jesus, som den om vilken profeterna hade talat.

Jesus skulle inte heller upphöja en tvivlare till den störste av kvinna född. Nog förbarmar sig Jesus över den som är svag i tron, som han särskilt tog sig an Tomas, som inte vågade tro att Jesus var uppstånden. Men Jesus berömmar inte en sådan inställning. Det är den moderna människan som med någon sorts intellektuellt snobberi vill upphöja tvivlet till dygd. Men Jesus säger: *"Tvivla inte, utan tro!"*

De gamla fäderna, med Luther i spetsen, hävdade att Johannes Döparen sände de lärjungar som var kvar hos honom till Jesus, för att de skulle bli Jesu lärjungar, precis som Johannes Döparen förut sänt både Andreas och Johannes till Jesus för att de skulle följa honom.

Jesus frågar: "Vad gick ni ut i öknen för att se? Ett strå som vajar för vinden?" Johannes var ingen vindflöjel, inget strå som vajade hit och dit eftersom vindarna blåste. Han var inte heller en förkunnare som lyssnade efter allmänna opinionen och sedan vände kappan efter vinden. Han var redan i moderlivet utvald av Gud till att omvända många till Herren och så skaffa åt Herren ett berett folk (Luk. 1: 14-17). Och han trodde redan i moderlivet på Jesus som sin Frälsare, och han var trogen i sin kallelse att föra andra till honom, som han själv trodde på och vittnade om.

Jesu svar till Johannes lärjungar är "en skön, härlig och trösterik predikan, som på ett förträffligt sätt sammanfattar allt, som kan sägas om Kristus, vilken konung han är och vilket rike han har, nämligen ett rike med blinda och lama, spetälska, döva och framför allt arma syndare och allt vad eländigt och fattigt och intet är, ja, där sådana kan finna tröst och hjälp.

På denna predikan om Kristus och hans rike skall vi noga ge akt. Det talet skall vi låta ljuda ibland oss alla dagar, att Kristus har ett så härligt rike och är en sådan konung, som vill hjälpa fattiga och eländiga människor till kropp och själ, medan däremot hela världen med all sin makt icke kan hjälpa dem.

Ty aldrig har det funnits en så utmärkt läkare, som kunnat göra blinda seende och de spetälska rena. Ej heller har någonsin den predikant funnits, som kunnat så förkunna evangelium för de fattiga, det är: till sig hänvisa och där hugsvala bedrövade, eländiga, ängslade samveten och fröjda och uppmuntra förskräckta, av svårmod och bekymmer plågade hjärtan" (Luther).

Kan denna predikan och denne predikant passa för dig? Eller tycker du det är väl mycket sagt att kallas blind, lam, döv, spetälsk, fattig och eländig i andligt avseende? Du anser dig ju ändå inte alldeles utan andliga tillgångar och känner dig både besviken och förnärad över att bli så nedklassad. Är det så, då är det fara värt att glädjens budskap för de fattiga går dig förbi och du blir stående bland de osaliga med din anstöt.

"Salig är den som inte tar anstöt av mig", säger Jesus. För det är verkligen så illa ställt med oss i andligt avseende, att vi ingenting är, intet har att berömma oss av, men ända in i hjärteroten är besmittade med synd. Därför behövde vi en fullkomlig Frälsare som i vårt ställe kunde fullgöra allt vad till liv och salighet krävdes. Vi behövde en som förstår sig på och kan ta sig an förlorade syndare, öppna våra blinda ögon till att se, öppna våra döva öron till att höra glädjens budskap för de fattiga, rena oss från syndens spetälska och föda oss på nytt till ett liv i gemenskap med Jesus.

Vi lever i adventets väntanstid. Herren har kommit till sin kyrka och skänkt oss ett nytt kyrkoår, ett nytt nådens år från Herren. Han har påmint oss om att väntanstiden är en väntan på hans snara återkomst, då Guds rike når sin fullkomning. Och nu vänds våra blickar mot julen, då vi får fira Jesu födelses fest och stämma in i änglarnas lovsång till honom, som sände oss en Frälsare.

Ära ske Gud uppå sin tron,

Som oss har skänkt sin ende Son!

Nu mänskors röst och änglars kor

Lovsjunge den i höjden bor!

Amen